

# Jan Krokos, Roman Tomanek

---

## Sprawozdanie z pierwszej Sesji Konwersatorium Filozoficznego ATK

---

*Studia Philosophiae Christianae* 32/2, 290-291

---

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JAN KROKOS, ROMAN TOMANEK

### SPRAWOZDANIE Z PIERWSZEJ SESJI KONWERSATORIUM FILOZOFICZNEGO ATK

Z inicjatywy młodszych pracowników naukowych Wydział Filozofii Chrześcijańskiej ATK – Kierunek Filozofii zostało powołane Konwersatorium Filozoficzne. Jego celem jest integracja pracowników naukowych Wydziału oraz współpraca naukowa. Wstępnie ustalono, że Konwersatorium będzie się zbierało 2 razy w semestrze na sesjach. Na jego przewodniczącego do końca roku akademickiego 1996/97 wybrano ks. dr Jana Krokosa.

Pierwsza sesja odbyła się 14 maja 1996 roku w klasztorze Ojców Redemptorystów na Nowym Mieście w Warszawie u o. dr. Pawła Mazanki. Tematem sesji była Filozofia na VI Polskim Zjeździe Filozoficznym. Organizatorem jej był o. mgr Roman Tomanek, a przewodniczyła jej p. mgr Kordula Świętorzecka-Lachowicz. Zamiarem organizatora spotkania była prezentacja problematyki podejmowanej w poszczególnych Sekcjach Zjazdowych. Nie brakowało również bardziej ogólnych refleksji na temat VI Zjazdu Filozoficznego w Toruniu.

Dr Mirosław Mylik mówił o wkładzie pracowników naukowych ATK w Warszawie w VI Polski Zjazd Filozoficzny. (pełny tekst na temat ukazał się w poprzednim numerze SPhCh). W czasie dyskusji dr Mylik podkreślił dwie istotne sprawy:

pierwsza dotyczy szerszego zaangażowania się filozofów ATK w tego typu filozoficzne zjazdy, konferencje, sympozja, etc., w celu szerszego zaprezentowania własnego dorobku naukowego i filozofii chrześcijańskiej.

druga dotyczyła zorganizowania sesji filozoficznej na ATK, najlepiej wspólnie z innymi uczelniami katolickimi, na temat Dorobku filozofii polskiej w czasie PRL-u w latach 1945–1989.

Dr Artur Andrzejuk przedstawił kilka refleksji pozjazdowych. Zauważył, że Wykłady Ogólne Zjazdu zdominowała metodologia filozofii oraz problematyka zastosowań lub konsekwencji rozważań filozoficznych. Wskazał tutaj na brak wielkich tematów filozoficznych, ciągle żywych i aktualnych, np. zagadnienie prawdy, dobra czy choćby jedności, nie mówiąc już o temacie istnienia, czy rzeczywistości.

Wg dr Andrzejuka dość marnie na zjeździe wypadały katolickie środowiska filozoficzne, a przecież była to pierwsza po wojnie impreza, na której nie musiała dominować „jedynie słuszna” marksistowsko-leninowska dialektyka. Zbyt mało było ze strony filozofów katolickich wystąpień czysto filozoficznych. Natomiast mocno akcentowali swoją obecność zwolennicy marksizmu-leninizmu. Domagali się oni nawet uznania wkładu filozofii marksistowskiej do kultury polskiej.

Dr A. Andrzejuk zwrócił również uwagę na dyskusje, jakie miały miejsce podczas zjazdu dotyczące szkoły lwowsko-warszawskiej. Ta tematyka wzbudziła żywą dyskusję również wśród uczestników Konwersatorium.

W swoim wystąpieniu, opartym na analizie Abstraktów, dr Jan Krokos podkreślił duże nasylenie Zjazdu problematyką teoriopoznawczą. Znalazła się ona co najmniej w 7 wystąpieniach na sesjach plenarnych: Andrzej Bronka (Naturalistyczny antyfundamentalizm Karla Rajmunda Poppera), Włodzimierz Galewicz (O etyce przekonań czyli pięć wariacji na temat z Malebranche'a), Ryszarda Kleszcza (Kryteria racjonalności), Józefa Niżnika (Idea racjonalności a współczesny status filozofii), Antoniego B. Stępnia (Powody błędów poznawczych), Tadeusza Stycznia (W sprawie epistemologicznie zasadnego i metodologicznie poprawnego punktu wyjścia etyki) oraz Jerzego Szymury (Prawda – cecha czy mit). W sekcjach zaś, poza sekcją teorii poznania, zagadnienia teoriopoznawcze podjęto: w sekcji ontologii i metafizyki, hermeneutyki, filozofii nauki, filozofii logicznej, nauki o kulturze, nauk kognitywnych, aksjologii, semantyki i filozofii języka, metafizologii, filozofii Wschodu i Zachodu oraz historii filozofii nowożytnej.

Poza tematami przekrojowymi, w których zagadnienia teoriopoznawcze odgrywały znaczącą rolę – należą do nich wystąpienia Michała Hempolińskiego, który podjął się analizy współczesnej krytyki prawdy i racjonalności, oraz Andrzeja Siemianowskiego, broniącego aktualności problemów ontologicznych i teoriopoznawczych – problematyka teoriopoznawcza skupiła się – według ks. Krokosa – wokół zagadnień: poznania i błędów poznawczych, prawdy, racjonalności, świadomości oraz poznania wartości. Poświęcono im co najmniej po 3 przedłożenia. Poza tym podjęto zagadnienie wiedzy pewnej i problem fundamentalizmu i antyfundamentalizmu. Problematyka teoriopoznawcza pojawiła się także w analizach metaetycznych, w badaniach nad sztuczną inteligencją oraz umysłem, poznaniem naukowym i w wystąpieniach historyczno-filozoficznych, np., o rosyjskiej odmianie intuicjonizmu (Łoski, Frank, Floreński), która miała być próbą przewyższenia dogmatyzmu w filozofii.

Pani mgr Kordula Świętorzecka-Lachowicz wygłosiła krótki referat pt.: *Zjawisko „krachu modalności” w K. Gödla dowodzie ontologicznym na istnienie Boga*. W swoim referacie prelegentka nawiązała do obrad prowadzonych w Sekcji Filozofii Logicznej. Tematyka obrad w tej sekcji była różna, wszystkie jednak wystąpienia łączyła wspólna metoda; stosowanie logiki do zagadnień filozoficznych. Referat wygłoszony w czasie Pierwszej Sesji Konwersatorium był nawiązaniem do referatu przygotowanego na VI Polski Zjazd Filozoficzny pt.: *Próba rozszerzenia ontologicznego argumentu K. Gödla na stosunek dostatecznej racji bytu przez prof. dr hab. Edwarda Nieznańskiego*. P. mgr K. Świętorzecka przedstawiła główne założenia dowodu K. Gödla, metody analizy logicznej problematyki filozoficznej i kilka szczegółowych twierdzeń teorii K. Gödla. Po referacie odbyła się żywa dyskusja, która dotyczyła nie tylko dowodu K. Gödla, mówiono o związkach logika-filozofia. Głos zabrali m. in. dr E. Podrez, dr Paweł Milcarek, dr Janina Buczkowska.

Ks. Krokos zwrócił uwagę, zastanawiając się nad sformalizowanymi dowodami na istnienie Boga (Absolutu), że nie można zapominać o naturze logiki, która jest zastosowana do dowodów, jakie – *mutatis mutandis* – występują w historii filozofii. Natura logiki jest zaś różnie ujmowana. Niemniej odnosi się jakoś do sposobów myślenia, w tym – rozumowania. Wydaje się zatem – podkreślił – iż formalizacja spełnia dwie role: pozwala – zgodnie z regułami określonej logiki – zrekonstruować dowód, a co za tym idzie – zbadać jego poprawność formalną i – ewentualnie – wskazać na jego braki.

Odpowiadając na postawione pytania p. mgr K. Świętorzecka-Lachowicz wyjaśniła, że logika stosowana do zagadnień filozoficznych nie jest już czystą logiką, jest natomiast znakomitym narzędziem do analiz filozoficznych. W dyskusji podkreślano, że taką rolę logika spełniała zawsze.

Dyskusja, która trwała kilka godzin, wyszła daleko poza ramy wyznaczone przez organizatora, dotyczyła filozofii w ogóle i przyszłych Sesji Konwersatorium Filozoficznego ATK.

Na organizatora następnej sesji wybrano dra Pawła Milcarka, który zaproponował jako temat drugiej sesji: Specyfika filozofii na ATK.

Druża Sesja Konwersatorium Filozoficznego odbędzie się 22 października 1996 r. o godz. 18.30.

Bernhard Fraling, *Sexualethik: ein Versuch aus christlicher Sicht*, Schöningh, Paderborn; München; Wien; Zurich 1995, ss. 273.

Problematyka dotycząca ludzkiej seksualności budzi w naszych czasach trwałe zainteresowanie. I chociaż argumentacja została już niemal całkowicie wyczerpana, to jednak problemy są ciągle podnoszone na nowo. Wszystkie argumenty są nieustannie weryfikowane. Wyrazem tego zainteresowania jest najnowsza publikacja Bernharda Fralinga, profesora teologii moralnej z Wurzburga.